

COMHAR

TUAIRISC NA STIÚRTHÓIRÍ 2018-2019

Is mian linn an tuairisc seo ar obair na cuideachta a chur os comhair na gcomhaltaí.

Cruinnithe an Bhoird

Tionóladh ocht gcruinniú den Bhord Stiúrtha ón gCruinniú Cinn-Bhliana anuraidh:

4 Meán Fómhair 2018
1 Deireadh Fómhair 2018
3 Nollaig 2018
9 Eanáir 2019
21 Márta 2019
11 Aibreán 2019
30 Bealtaine 2019
4 Iúil 2019

Tá trí chruinniú eile le bheith ag an mBord i mbliana, i mí Mheán Fómhair, mí Dheireadh Fómhair agus mí na Nollag.

Stiúrthóirí

D'éirigh Órla Ní Chuilleanáin as a cúram i mí an Mheithimh 2019. Ní raibh aon athruithe eile ar bhaill an bhoird.

Irisí na cuideachta

Comhar

Foilsíodh 12 eagrán den iris ó thús 2018 agus trí móreagrán ina measc. Eagrán speisialta i gcuimhne ar Liam Ó Muirthile a bhí in eagrán mhí Iúil 2018. Thug meitheal scríbhneoirí – Alan Titley, Ailbhe Ní Ghearbhuigh, Liam Carson agus Eoghan Harris ina measc – léargas ar shaol agus ar shaothar an Mhuirthiligh. Tharraing ealaíon an eagrán seo aird faoi leith freisin; íomhá álainn de Liam i mbád seoil amuigh ar an bhfarraige le feiceáil ar an gclúdach.

Bhí tóir ar an dara móreagrán litríochta a foilsíodh i mí na Samhna 2018 freisin: *Scríbhneoirí na Gaeilge agus an Eoraip*, áit ar foilsíodh aistí téagartha le Meidhbhín Ní Úrdail (saol literati na Gaeilge sa Mheánaois), le hAlex

Hijmans (an litríocht agus an inimirce) agus le Diarmuid Johnson (ceachtanna staire), chomh maith le hathleagan ar dhánta Eastóinise agus Gearmáinise.

Foilsíodh an liosta móréilimh – *Leabhair na Bliana* arís i mbliana in eagrán mhí na Nollag, áit ar tugadh spléachadh ar na leabhair is mó a chuaigh i bhfeidhm ar na léirmheastóirí le linn 2018. Mar a tharla blianta eile, spreag an liosta seo plé bríomhar i measc leantóirí Twitter agus Facebook. Mír rialta (agus conspóideach) eile ná searmanas bronnta Ghradaim an Chúigiú Colúnaí, a bhí le léamh san eagrán céanna.

Lean Seán Tadhg Ó Gairbhí ina eagarthóir i gcaitheamh na tréimhse ar fad agus is é Tristan Rosenstock atá ina eagarthóir liteartha.

Meastar gur leanadar den ardchaighdeán a bhí bainte amach le blianta beaga roimhe sin maidir le scríbhneoireacht, le héagsúlacht an ábhair agus le críochnúlacht na hirise. Anuas orthu siúd, aithnítear dúthracht Mark Wickham, dearthóir na hirise, a bhíonn ag plé freisin le dearadh COMHARÓg. Bhí cúram breise ar Mark le linn na tréimhse seo agus é ag plé le leagan leictreonach na hirise ar an suíomh freisin.

COMHARÓg

Foilsíodh dhá eagrán de COMHARÓg, arís i rith na bliana faoi eagarthóireacht Áine Ní Ghlinn. Is í an aidhm atá aici daltaí iarbhunscoile a spreagadh le dul i mbun pinn. Tá an tEagarthóir ag obair le hOireachtas na Gaeilge chun ‘ardán’ a thabhairt do bhuaiteoirí chomórtais liteartha na n-óg agus foilsítear duais-iarrachtaí na gcomórtas san iris go minic. Foilsíodh an dá eagrán, eagrán 11 i mí Dheireadh Fómhair 2018 agus eagrán 12 i mí Aibreáin 2019. Má leanann maoiniú ó COGG, foilseofar eagrán amháin eile roimh dheireadh na bliana (2019).

COMHARTaighde: www.comhartaighde.ie

Ríomh-thréimhseachán acadúil bliantúil is ea COMHARTaighde a chuireann saothar scolártha piarmheasta ardchaighdeáin ar fáil do phobal na Gaeilge ar fud an domhain i réimsí éagsúla de léann na Nua-Ghaeilge. San eagrán is déanaí, an ceathrú heagrán, tá sraith alt taighde agus léirmheasanna ar leabhair acadúla nuafhoilsithe. I measc na scríbhneoirí san eagrán seo tá: Ailbhe Ní Ghearbhuigh, Stiofán Seoighe, Éadaoin Ní Mhuirtheartaigh agus Pádraig de Paor. Ar na hábhair a dtugtar aghaidh orthu, tá: súil eile ar

ghnéithe den litríocht taistil; taithí múinteora faoi oiliúint ar an bhfoghlaim chomhtháite ábhar agus teagacha; Cáit Ní Dhonnchadha agus samhail agus gníomhaí na hAthbheochanna; taibhealaíona Johnny Chóil Mhaidhc Uí Choisdealbha; Pop-up Gaeltachtaí agus nuachaintoirí na Gaeilge. Tá léirmheasanna ann ó Charles Dillon, Colin J Flynn, Mícheál Mac Craith agus Ciarán Mac Murchaidh chomh maith. Chríochnaigh Máirtín Coilféir a sheal mar eagarthóir le foilsiú an eagráin seo.

Foilseofar an cúigiú heagrán de COMHAR*Taighde* roimh dheireadh 2019.

Cistíocht irise

Faigheann COMHAR maoiniú ó Fhoras na Gaeilge de bhun Scéim na n-Irisí Clóite don iris *Comhar*. Tiocfaidh deireadh leis an síneadh ama bliana a fuarthas ar an gconradh maoinithe 2016-2017-2018 ag deireadh 2019. Glactar leis gur léiriú an maoiniú seo ar an muinín atá ag an bhForas i mbainistíocht COMHAR agus i gcaighdeán an ábhair scríofa a chuirtear ar fáil san iris. Tá an Bord Stiúrtha fíorbhuíoch den Fhoras ina thaobh seo.

Fuair COMHAR deontas €20,000 ón gComhairle Ealaíon chun eagrán speisialta a foilsiú idir Eanáir agus Nollaig 2019.

Bainistíocht an Ghnó

Tá Elly Shaw ina Feidhmeannach lán-aimseartha ó 2011 i leith. Rinneadh í a athcheapadh i 2015. Tá cúram na díolaíochta, na cumarsáide agus an riaracháin uirthi.

Na meáin shóisialta

Twitter

Tháinig fás leanúnach ar leantóirí ár gcuntas **Twitter** ó 2202 i 2018 go dtí 2538 anois. Bíonn an cuntas á úsáid i gcónaí chun ócáidí, ailt agus nuacht a scaipeadh ar ár leantóirí.

Facebook

Mar an gcéanna lenár gcairde ar **Facebook**: tá ós cionn 3000 leantóirí againn anois idir na gcuntas éagsúla agus an-thábhacht leis na cuntais mar uirlisí margaíochta agus cumarsáide. Is léir go mbíonn éifeacht ar na teachtaireachtaí a scaiptear ar líon na ndaoine a dhéanann teagmháil linn ar an leathanach agus a scaipeann eolas faoi na leabhair/síntiúis bliana/ócáidí.

Instagram

Cuntas ag COMHAR go fóill agus 292 leantóir againn anois.

YouTube

Cainéal YouTube ag *LeabhairCOMHAR* áit a gcrochtar comhaid fhuaimne agus físeáin mhargaíochta nuair a bhíonn seoltaí ar siúl.

Intéirneachtaí ollscoile agus oifige

Tá naisc go fóill ag COMHAR le ranna Gaeilge na n-ollscoileanna agus na gcoláistí agus tá taithí oibre á tairiscint againn do mhic léinn ar an iriseoireacht, margadócht, díolaíocht nó forbairt áiseanna ar líne. Glacadh intéirneachtaí roimhe seo ó Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath, Institiúid Teicneolaíochta Átha Cliath agus An Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath. Tá COMHAR buíoch de ranna Gaeilge na gColáistí as tacú leis an scéim seo. Cuireann na hintéirneachtaí le fuinneamh na hirise ó cuireadh tús leis an scéim agus meastar go bhfuil tairbhe le baint ag na mic léinn aisti freisin. Níl aon intéirneach le bheith linn i mbliana go dtí seo.

Portráidí na Scríbhneoirí Gaeilge agus www.portraidi.ie

Foilsíodh an leabhar eisceachtúil *Portráidí na Scríbhneoirí Gaeilge* i gcomhpháirt le Foras na Gaeilge le linn 2016 agus fógraíodh an láithreán gréasáin eiseamláireach www.portraidi.ie an tráth céanna. Tá comhaid fhuaimne de chuid de na scríbhneoirí i mbun léitheoireachta ar a gcuid sleachta curtha leis an mbunsaothar ó shin. Sa dara céim den tionscadal, cuirtear portráidí de scríbhneoirí eile na Gaeilge sna seánraí éagsúla leis an gcartlann seo go bliantúil chun an chartlann a iomlánú thar am. Cuirtear sraith nua d'ocht bportráidí nua/ochtar scríbhneoirí leis an mbunachar in aghaidh na bliana.

Seoladh sraith de phortráidí 2018 ag ócáid speisialta i gCeannáras Fhoras na Gaeilge, ar 29 Samhain, 2018. Ba é Pól Ó Gallchóir, Cathaoirleach Fhoras na Gaeilge, a rinne cúram den seoladh agus is iad Lára Ní Mhaoláin agus Seán Ó Mainnín a ghlac na portráidí áille, nua, mar chuid de chéim seo.

Liosta na scríbhneoirí a bhí ar liosta 2018 ná:

- **Cathal Ó Háinle:** Iarollamh le Nua-Ghaeilge i gColáiste na Tríonóide agus scríbhneoir acadúil
- **Doireann Ní Ghríofa:** file
- **Pádraic Breathnach:** Iarléachtóir le Gaeilge, i gColáiste Mhuire gan Smál, Luimneach, gearrscéalaí agus úrscéalaí

- **Pádraigín Riggs:** Iarléachtóir sinsearach le Nua-Ghaeilge i gColáiste na hOllscoile, Corcaigh, agus scríbhneoir acadúil
- **Póilín Ní Chiaráin:** iriseoir
- **Ruairí Ó hUiginn:** Stiúrthóir, Scoil an Léinn Cheiltigh, Institiúid Ard-Léinn Bhaile Átha Cliath, agus scríbhneoir acadúil
- **Tadhg Mac Dhonnagáin:** Scríbhneoir, foilsitheoir agus cumadóir amhráin
- **Siobhán Parkinson:** scríbhneoir don aos óg

Seoladh Portráidí Bhord na Gaeilge ar an oíche freisin.

Na scríbhneoirí atá ar an tríú liosta nua, liosta 2019 ná:

- **Alex Hijmans:** úrscéalaí, drámadóir, gearrscéalaí agus iriseoir
- **Catherine Foley:** úrscéalaí don fhoghlaimeoir fásta, colúnaí agus iriseoir
- **Derry O’Sullivan:** file
- **Liam P. Ó Murchú:** Iarléachtóir sinsearach le Nua-Ghaeilge, Coláiste na hOllscoile, Corcaigh, agus scríbhneoir acadúil
- **Máire Zepf:** scríbhneoir don aos óg
- **Pádraig Ó Baoighill:** staraí, gearrscéalaí agus scríbhneoir don aos óg
- **Réaltán Ní Leannáin:** gearrscéalaí, úrscéalaí agus blagadóir
- **Úna Nic Éinrí:** Iarléachtóir le Gaeilge i gColáiste Mhuire gan Smál agus scríbhneoir acadúil

Tá portráidí den ochtar scríbhneoirí seo á réiteach faoi láthair, móide eolas beathaisnéise agus sonraí gaolmhara eile, le poibliú faoi mhí na Nollag na bliana seo, nuair a sheolfar an t-ábhar agus nuair a fhógrófar liosta 2020.

Tá COMHAR agus Foras na Gaeilge thar a bheith buíoch de na scríbhneoirí agus na grianghrafadóirí a thoiligh a bheith páirteach sa togra spreagúil seo. Foilseachán stairiúil is ea é seo; ceiliúradh ar an oidhreacht liteartha a chuir na scríbhneoirí seo ar fáil don teanga.

Inphrionta *Leabhair*COMHAR

Tá Caitríona Ó hAodhagáin (Ní Dhúnáin) ag feidhmiú mar Fheidhmeannach Foilsitheoireachta Leabhar ar conradh ó mhí Feabhra 2017 i leith. Tá síneadh ama lena conradh anois go dtí Feabhra 2020. Foilsíodh na leabhair seo a leanas i 2018 le tacaíocht airgid ó Chlár na Leabhar Gaeilge/Foras na Gaeilge/An

Chomhairle Ealaíon nó le tacaíocht ó Choiste Léann na Gaeilge in Acadamh Ríoga na hÉireann:

Luíse Gabhánach Ní Dhufaigh le Celia de Fréine (Doras Feasa)
Dialann Emily Porter: An Jailtacht le Riche Conroy (An Saol Óg)
Giolcaireacht sa Ghairdín le Marie Whelton (An Saol Óg)
Scéal Chomhdháil Náisiúnta na Gaeilge le Máiréad Ní Chinnéide, in eagar ag Aonghus Ó Lochlainn (Doras Feasa)
Fadó Riamh le hÁine Ní Ghlinn (Foghlaimoir Fásta)

Foilsíodh nó foilseofar na leabhair seo a leanas i mbliana:

Titley le Máirtín Coilféir
Tairngreacht le Proinsias Mac a'Bhaird (Guth Nua)
Rún an Bhóinnáin (athchló) le Proinsias Mac a'Bhaird (Guth Nua)
A leithéid de dhánaíocht le Orna Ní Choileáin (An Saol Óg)
Cuisle an Chósta le Catherine Foley (Foghlaimoir Fásta)
Bláth Fiáin le Meadhbh Ní Eadhra (An Saol Óg)
Fianaise Bhreise le Mícheál Ó Ruairc (Foghlaimoir Fásta)

Ócáid Cheiliúrtha na Nollag

Tionóladh ócáid mhór na Nollag i Seomra an Ubhchrutha, Ospidéal an Rotunda, Cearnóg Parnell, BÁC ar an gCéadaoin, 12 Nollaig, 2018. Is í Doireann Ní Bhriain a bhí mar aoi chainteoir ar an oíche agus a sheol eagrán mhí na Nollag na hirise agus an leabhar nua fhoilsithe: *Scéal Chomhdháil Náisiúnta na Gaeilge* le Máiréad Ní Chinnéide, in eagar ag Aonghus Ó Lochlainn. Bhí slua breá i láthair, lucht na comhdhála thar na blianta ina measc.

Plean margaíochta

Mar ghnéith eile den phlean margaíochta a chlúdaíonn margaíocht, poiblíocht, fógraíocht, díolachán na hirise agus na leabhair agus ardú feasachta, bhí seastán nó láithreach ag COMHAR ag na hócáidí agus seoltaí seo a leanas i rith na bliana:

- Seoladh an leabhair *Dialann Emily Porter: An Jailtacht* i gcomhpháirt le Féile Leabhar Dheilginse, Dé Sathairn, 16 Meitheamh, 2018. Bhí Don Conroy agus Mary Kingston i láthair chun an leabhar a sheoladh

- Seastán ag An Tionól Teagaisc, Óstán Clayton, Corcaigh - 10 Samhain, 2018
- Sheol Evelyn O'Rourke an leabhar *Luíse Gabhánach Ní Dhufaigh* ag ócáid speisialta in Ard-Oifig an Phoist, BÁC, Dé Sathairn, 8 Meán Fómhair, 2018
- Féile Leabhar BhÁC, Smock Alley, 16 Samhain: seoladh leabhar *Giolcaireacht sa Ghairdín* le daltaí ó Ghaelscoil Inse Chóir agus Áine Ní Shúilleabháin (Údar *Bróga Nua*)
- Seastán, fógra ar an suíomh, agus comórtas i Halla na Seastáin don deireadh seachtaine ag Oireachtas na Samhna, Cill Áirne, Co Chiarraí, 2-4 Samhain
- Ócáid na bPortráidí, 29 Samhain, Foras na Gaeilge, nuair a sheol Pól Ó Gallchóir, Cathaoirleach Fhoras na Gaeilge, Portráidí Ghrúpa Scríbhneoirí 2018 & Portráidí Bhord na Gaeilge
- Seoladh na Nollag, Rotunda, BÁC - 12 Nollaig, 2018. Doireann Ní Bhriain a sheol an leabhar *Scéal Comhdháil Náisiúnta na Gaeilge* agus eagrán mhí na Nollag na hirise
- Scoil Gheimhridh Merriman, 25-27 Eanáir 2019, Inis, Co an Chláir
- #30/31, 14 Márta, Éigse Éireann, BÁC, comhsheoladh speisialta le Cois Life áit ar sheol Cormac Ó hEadhra leabhar nua Áine Ní Ghlinn: *Fadó Riamh...Ag an Tús*.

Buíochas

Gabhann stiúrthóirí COMHAR buíochas le:

- Foireann COMHAR:
 - Elly Shaw, as gach aon ní a dhéanann sí do COMHAR Teo;
 - Caitríona Ó hAodhagáin a stiúraigh inphrionta *Leabhair*COMHAR;
- Páirtneirí maoinithe COMHAR:
 - Foras na Gaeilge;
 - An Chomhairle Ealaíon;
 - An Chomhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscolaíochta;
 - Coiste Léann na Gaeilge, Acadamh Ríoga na hÉireann;
- Daithí Ó Maolchoille, a rinne iniúchadh ar na cuntais;
- Ronan Doherty a chomhoibrigh linn ar Comhar.ie agus ar thógraí éagsúla teicniúla i gcaitheamh na bliana;

- *Comhar*: Seán Tadhg Ó Gairbhí, Eagarthóir, Tristan Rosenstock, Eagarthóir Liteartha, Máire Ní Fhinneadha, Mark Wickham, Dearthóir, agus Johnswood Press, Clódóirí, agus na scríbhneoirí a bhíonn ag plé leis an iris;
- *COMHARÓg*: Áine Ní Ghlinn, Eagarthóir agus Mark Wickham, Dearthóir;
- *COMHARTaighde*: Máirín Nic Eoin, Liam Mac Amhlaigh agus Máirtín Coilféir, eagarthóirí;
- *Portráidí na Scríbhneoirí Gaeilge*: Breandán Mac Craith agus Anna Davitt agus na griangharafadóirí: Máirín Seoighe, Seán Ó Mainnín, Lára Ní Mhaoláin agus Ronan Doherty.
- Na scríbhneoirí, léitheoirí, cóipeagarthóirí, dearthóirí agus clódóirí éagsúla a bhí ag plé le *LeabhairCOMHAR*.

Stiúrthóirí COMHAR
Meitheamh 2019